

ביאור בדרך אפשר

1 ורצונו לגלות, להאיר ולהשפיע שְׁזָהוּ עֵינֵי הַגְּלוּי (הַפֶּן הַצְּמִצּוּם),
 2 בְּלִי גְבוּל כִּי שֶׁגַם הַצְּמִצּוּם וְהַחֲסָרָה וְהַתְּחַלְּבוּת בְּגֵרֵי הַטֶּבַע, הֵם בְּסוּפוֹ
 3 שֶׁל דָּבָר, בִּטְוֵי שֶׁל הָאוֹר הַאיִנְסוּפִי הַבְּלִי מוֹגְבֵל. וְהָרִי הָעֵנִין ד' חֶפֶץ
 4 חֶסֶד הוּא" (שְׁמִמְנוּ מִתְּחִיל וְנוּבַע כְּלָלוֹת עֵנִין הַבְּרִיאָה) שֶׁנֶּפֶד
 5 לְנִסָּן, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר לְעִיל
 6 (סְעִיף ג) שֶׁתְּשַׁרֵּי הוּא בְּחִינַת 1
 7 גְבוּרָה, לְהִיטוֹ זְמַן הַדִּין 2
 8 וּמִשְׁפָּט, וְאָף שְׁעַל-יְדֵי 3
 9 תְּקִיעַת שׁוֹפָר פּוֹעֲלִים לְהִיטוֹ 4
 10 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד מִכְּפָא 5
 11 דִּין וְיוֹשֵׁב עַל כְּפָא רַחֲמִים, 6
 12 הָרִי זֶה עֵנִין שֶׁל רַחֲמִים 7
 13 שֶׁקְּשׁוֹר עִם דִּין וּמִשְׁפָּט 8
 14 וְהַתְּעוֹרֵרוֹת הַרַחֲמִים הֵיא בְּעֵינֵי הַדִּין 9
 15 וּמִשְׁפָּט עֲצֻמוֹ (וּבַהֲתָאם לְמַעֲשׂוֹ
 16 וּפְעוּלוֹתָיו שֶׁל הָאֵדָם, כְּמִבּוֹאָר לְעִיל).
 17 שֶׁלֹּכֵן הֵנָּה גַם כְּאֲשֶׁר יוֹשֵׁב
 18 עַל כְּפָא רַחֲמִים, הָרִי זֶה עֵדוּן
 19 עֵנִין שֶׁל מִשְׁפָּט וְקִשׁוֹר בְּמִידַת
 20 הַגְּבוּרָה. מַה-שְּׂאִין-בֵּן נִסָּן הוּא
 21 בְּחִינַת חֶסֶד מְצַד-עֲצָמוֹ,
 22 בְּאוֹפֵן שְׂאִין מְקוּם כְּלָל לְעֵנִין
 23 שֶׁל דִּין. וּמִזֶּה מוֹבֵן, שֶׁהָעֵנִין
 24 ד' כִּי חֶפֶץ חֶסֶד" שֶׁנֶּפֶד
 25 לְחוּדָשׁ נִסָּן וּמַעֲתָה מִיּוֹשֵׁבַת
 26 הַשְּׂאֵלָה מִה מְקוּמָה שֶׁל הַבְּרִיאָה שֶׁל
 27 עוֹלָם מוֹגְבֵל בְּחוּדָשׁ נִסָּן שְׁעֵינֵינוּ
 28 יֵצִיא מִהַגְּדִים וְהַהַגְּבָלוֹת, כִּי אֲדַרְבָּה,
 29 הַשּׁוֹרֵשׁ וְהַמְקוֹר לְבְרִיאָה הוּא מִבְּחִינַת
 30 "חֶפֶץ חֶסֶד" שֶׁשִּׁיכַת דּוּוֹק לְחוּדָשׁ
 31 נִסָּן (וְלֹא לְחוּדָשׁ תְּשַׁרֵּי). וּבִפְרָט
 32 שְׂזוּהֵי בְּחִינַת "כִּי חֶפֶץ
 33 חֶסֶד", שֶׁבְּחֶסֶד גּוֹפָא עֲצֻמוֹ
 34 הָרִי זֶה הִרְגָה שֶׁל "חֶפֶץ חֶסֶד"
 35 שְׁעֵינֵיהָ רִצּוֹן פְּנִימִי וְעִמּוֹק בְּמִידַת

ביאור בדרך אפשר

36 חֶסֶד חֶסֶד בְּלִי מְגָבֵל, הֵיִינוּ, לֹא רַק מִדַּת חֶסֶד כְּפִי
 37 שֶׁהֵיא מְצַד הַשְּׂכָל אוֹ אִפִּילוֹ כְּפִי שְׂמִידַת חֶסֶד הֵיא מְצַד הַרְצוֹן,
 38 אֲלֵא כְּפִי שְׂמִידַת חֶסֶד הֵיא מְצַד בְּחִינַת חֶפֶץ דּוֹקָא שְׁלִמְעֵלָה
 39 מִהַרְצוֹן. וְזֶהוּ עֵנִין בְּרִיאַת הָעוֹלָם כְּפִי שֶׁהֵיא בְּנִסָּן, כְּפִי
 40 שֶׁהַבְּרִיאָה הֵיא מְצַד בְּחִינַת
 41 "כִּי חֶפֶץ חֶסֶד הוּא" שְׂמִמְנָה
 42 נוּבַע עֵינֵי הָאוֹר וְהַגְּלוּי שְׂמֵאִיר בְּעוֹלָם
 43 לְמַעֲלָה מִגְּדֵרֵי הָעוֹלָם וּפְעוּלָה אֵת יֵצִיאַת
 44 מִצְרִים ("בְּנִסָּן נִגְאָלוּ") וְאֵת הַגְּאוּלָּה
 45 הַעֲתִידָה ("בְּנִסָּן עֲתִידִין לְהִגְאָל").
 46 וְזֶהוּ גַם הַטַּעַם הַפְּנִימִי עַל מַה
 47 שֶׁבְּנוֹגַע לְתַחֲלַת הַהֲתַהוּוֹת
 48 וְהַבְּרִיאָה שֶׁל הָעוֹלָם, אֲמָרוּ
 49 רְבוּתֵינוּ ז'ל³⁶ בְּמִי נִמְלָךְ
 50 הַתִּיעֵץ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּכִיכּוֹל,
 51 בְּנִשְׂמוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים,
 52 צְדִיקִים דּוֹקָא, וְלֹא בְּעִלֵי
 53 תְּשׁוּבָה, שֶׁזָּהוּ תְּחִלּוֹת הַהַבְּדֵל
 54 בֵּין נִסָּן לְתְּשַׁרֵּי, כִּפְדוּע'³⁷
 55 בְּתוֹרַת חֲסִידוֹת שֶׁתְּשַׁרֵּי שְׂבֵא אַחֲרֵי
 56 חוּדָשׁ אֵלוֹל וְכוּ חֲלִים רֵאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹם
 57 הַכִּיפּוּרִים וְעֵשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה הוּא
 58 עֵנִין עֲבוּדַת תְּשׁוּבָה, שְׁעִיקָה
 59 עֲבוּדַת ה' בְּדֶרֶךְ "אַתְעוֹרָא דְלִתְתָא"
 60 מִתּוֹךְ גְּרֵי הָאֵדָם וְהָעוֹלָם וְנִסָּן
 61 הוּא עֵנִין עֲבוּדַת הַצְּדִיקִים
 62 שְׁעִיקָה עֲבוּדַת ה' בְּדֶרֶךְ "אַתְעוֹרָא
 63 דְלַעֲלֵא", תְּגָלוֹת אוֹר אֵלוֹקֵי שְׁלִמְעֵלָה
 64 מִהָעוֹלָם, וְלִכֵּן בְּתַחֲלַת הַהֲתַהוּוֹת
 65 וְהַבְּרִיאָה "נִמְלָךְ בְּנִשְׂמוֹתֵיהֶן שֶׁל
 66 צְדִיקִים", כִּי גַם הַבְּרִיאָה כְּפּוּעַל שֶׁל
 67 עוֹלָם מוֹגְדֵר וּמוֹגְבֵל נוּבַעַת מִכֶּךְ
 68 שְׂבִחוֹשׁ נִסָּן יֵשׁ תְּעוֹרֵרוֹת וְהָאָרָה
 69 מִבְּחִינַת "חֶפֶץ חֶסֶד" שְׁלִמְעֵלָה מִגְּדֵרֵי
 70 הָעוֹלָם.

(36) ב"ר פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, ג. (37) ראה סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שס. תרנ"ב ס"ע ג ואילך. וראה גם ד"ה החודש דמוצש"ק זה פ"ה (סה"מ תשכ"ו ע' קסח ואילך).

חילוק שבין קריעת ים-סוף שביציאת מצרים לבקיעת הנהר דלעתיד-לבוא, שעניין הים הוא בחינת מלכות, ועניין הנהר הוא בחינת בינה.

ממאמר שבת פרשת צו, ה'תשכ"ח